

DIREKTYVOS

TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/2057

2018 m. gruodžio 20 d.

kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatos dėl bendrojo atvirkštinio apmokestinimo mechanizmo laikino taikymo tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms, kurių vertė viršija tam tikrą ribą

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2016 m. balandžio 7 d. komunikate dėl PVM veikslių plano Komisija paskelbė apie savo ketinimus pateikti pasiūlymą dėl galutinės pridėtinės vertės mokesčio (PVM) sistemos, skirtos valstybių narių tarpvalstybinei įmonių tarpusavio prekybai ir pagrįstos tarpvalstybiniu mastu tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų apmokestinimu;
- (2) atsižvelgiant į dabartinį sukčiavimo PVM lygį ir į tai, kad toks sukčiavimas yra nevienodai palietęs valstybes nares, taip pat turint omenyje, kad galutinei PVM sistemai įgyvendinti prireiks kelerių metų, gali reikėti imtis tam tikrų skubių specialių priemonių;
- (3) šiame kontekste tam tikros valstybės narės paprašė, kad joms būtų leista įgyvendinti laikiną bendrąjį atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą (toliau – BAAM), pagal kurį būtų nustatyta tam tikra riba kiekvieno sandorio atveju – tokiu būdu būtų nukrypstama nuo vieno iš bendrųjų dabartinės PVM sistemos principų, kiek tai susiję su mokėjimo dalimis sistema, siekiant kovoti su šioje srityje paplitusiu karuseliniu sukčiavimu. Viena pagrindinių karuselinio sukčiavimo priežasčių yra išimtis, šiuo metu taikoma Bendrijos viduje tiekiamoms prekėms, pagal kurią leidžiama prekes įsigyti nemokant PVM. Kai kurie prekybininkai vėliau užsiima mokesčiniu sukčiavimu, t. y. mokesčių institucijoms nesumoka iš savo klientų gauto PVM. Tačiau tie klientai, gavę galiojančias sąskaitas faktūras, tebeturi teisę į mokesčių atskaitą. Tos pačios prekės gali būti tiekiamos kelis kartus, įtraukiant vėlgi neapmokestinamas Bendrijos viduje tiekiamas prekes. Panašus karuselinis sukčiavimas gali vykti ir teikiant paslaugas. Nukrypti leidžiančia nuostata nustatius, kad prievolė sumokėti PVM tenka apmokestinamajam asmeniui, kuriam tiekiamos prekės arba teikiamos paslaugos, būtų panaikinta galimybė užsiimti tos formos mokesčiniu sukčiavimu;
- (4) valstybės narės, pasiekusios skirtingą mokesčių institucijų pajėgumų išsivystymo lygį, deda ypatingas pastangas (didesnio sukčiavimo PVM lygio ir prarandamų pajamų atžvilgiu), kad įgyvendintų PVM sistemą, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo. 27 straipsnio pirmoje pastraipoje;
- (5) siekiant sumažinti sukčiavimo perkėlimo iš vienos valstybės narės į kitą riziką, BAAM reikėtų leisti naudoti valstybėms narėms, atitinkančioms tam tikrus su sukčiavimu (visų pirma karuselinio sukčiavimo) lygiu susijusius kriterijus ir galinčioms nustatyti, kad kitų kontrolės priemonių kovai su tuo sukčiavimu nepakanka. Be to, jos turėtų nustatyti, kad numatoma mokesčių prievolių įvykdymo ir mokesčių surinkimo nauda, kurią tikimasi gauti įdiegus BAAM, viršija numatomą bendrą papildomą įmonėms ir mokesčių institucijoms tenkančią naštą ir kad įmonės ir mokesčių institucijos nepatirs didesnių išlaidų nei patiriamos dėl kitų kontrolės priemonių taikymo;

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. nuomonė (P8_TA(2018) 496).

⁽²⁾ 2017 m. gegužės 31 d. nuomonė (OL C 288, 2017 8 31, p. 52).

- (6) jei valstybės narės nuspręstų taikyti BAAM, šį mechanizmą jos turėtų taikyti visoms ne tarpvalstybiniu mastu tiekiamoms prekėms ir teikiamoms paslaugoms, kurių vertė kiekvieno sandorio atveju viršija nustatytą ribą. BAAM taikymas neturėtų apsiriboti tik kuriuo nors konkrečiu sektoriumi;
- (7) BAAM taikyti nusprendusios valstybės narės apmokestinamiesiems asmenims turėtų nustatyti specialias elektroninio ataskaitų teikimo prievoles, siekdamos užtikrinti efektyvų BAAM veikimą ir jo taikymo stebėseną. Jos turėtų aptikti visų naujų formų mokestinį sukčiavimą, ir užkirsti jam kelią;
- (8) kad būtų galima įvertinti, ar dėl to, kad BAAM buvo įdiegtas vienoje valstybėje narėje, sukčiavimas nepersikelia į kitas valstybes nares, ir būtų galima įvertinti galimų vidaus rinkos veikimo trukdžių mastą, tikslinga nustatyti specialią prievolę valstybėms narėms, kurios taiko BAAM, ir toms, kurios jo netaiko, keistis informacija. Bet kokiam keitimuisi informacija taikomos taikytinos nuostatos dėl asmens duomenų apsaugos ir konfidencialumo, kurios apima išimtis ir apribojimus, susijusius su valstybių narių arba Sąjungos interesų apsauga apmokestinimo srityje;
- (9) kad būtų galima skaidriai įvertinti BAAM taikymo poveikį nesąžiningai veiklai, valstybės narės turėtų nustatyti iš anksto apibrėžtus vertinimo kriterijus, pagal kuriuos būtų galima įvertinti sukčiavimo lygį iki ir po BAAM taikymo;
- (10) sprendimai, kuriais leidžiama taikyti BAAM, turėtų poveikį biudžetui ir šis poveikis vienai ar kelioms valstybėms narėms galėtų būti reikšmingas. Todėl įgaliojimai leisti taikyti BAAM, turėtų būti suteikti Tarybai;
- (11) BAAM taikyti nusprendusi valstybė narė turėtų paprašyti Komisijos pasiūlyti taikyti BAAM ir pateikti svarbią informaciją, kad Komisija galėtų tokį prašymą įvertinti. Kai būtina, Komisija turėtų galėti paprašyti pateikti papildomos informacijos;
- (12) atsižvelgiant į galimą nenumatytą BAAM taikymo poveikį vidaus rinkos veikimui dėl galimo sukčiavimo perkėlimo į kitas valstybes nares, kurios BAAM netaiko, Taryba turėtų galėti taikyti apsaugos priemonę – panaikinti visus įgyvendinimo sprendimus, kuriais leista taikyti BAAM. Atsižvelgiant į tai, kad susidarius situacijai, kai buvo nustatytas didelis neigiamas poveikis vidaus rinkai, reikia veikti skubiai, turėtų būti taikomas atvirkštinis vieningas balsavimas;
- (13) atsižvelgiant į tai, kad nežinoma, koks galėtų būti BAAM poveikis, jis turėtų būti taikomas ribotą laiką;
- (14) siekiant atidžiai stebėti poveikį vidaus rinkai, visos valstybės narės tuo atveju, jei BAAM naudojamas bent vienoje valstybėje narėje, turėtų pateikti ataskaitas Komisijai, kad būtų galima įvertinti poveikį sukčiavimui, reikalavimų laikymosi išlaidoms, kurios tenka įmonėms, ir nesąžiningos veiklos perkėlimui dėl BAAM taikymo;
- (15) todėl Tarybos direktyva 2006/112/EB ⁽¹⁾ turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvoje 2006/112/EB įterpiamas šis straipsnis:

„199c straipsnis

1. Nukrypstant nuo 193 straipsnio, iki 2022 m. birželio 30 d. valstybė narė gali taikyti bendrąjį atvirkštinio apmokestinimo mechanizmą (toliau – BAAM) ne tarpvalstybiniam prekių tiekimui ir paslaugų teikimui, t. y. gali nustatyti, kad asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti PVM, yra apmokestinamasis asmuo, kuriam visų tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų vertė kiekvieno sandorio atveju viršija 17 500 EUR ribą.

⁽¹⁾ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

BAAM norinti taikyti valstybė narė turi atitikti visas šias sąlygas:

- a) apskaičiavus pagal metodą ir duomenis, nustatytus 2016 m. rugpjūčio 23 d. Komisijos paskelbtoje 2016 m. galutinėje ataskaitoje dėl PVM nepriemokos, jos PVM nepriemoka, išreikšta PVM bendrojo mokestinio įsipareigojimo procentine dalimi, 2014 m. buvo bent 5 procentiniais punktais didesnė už Bendrijos PVM nepriemokos medianą,
- b) remiantis prie pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pridėtu poveikio vertinimu dėl šio straipsnio, karuselinio sukčiavimo lygis toje valstybėje narėje sudaro daugiau nei 25 % jos bendros PVM nepriemokos,
- c) ji nustato, kad kovai su karuselinio sukčiavimu jos teritorijoje kitų kontrolės priemonių nepakanka, visų pirma nurodydama taikytas kontrolės priemones ir konkrečias priežastis, kodėl jos nėra veiksmingos, taip pat priežastis, kodėl administracinis bendradarbiavimas PVM srityje pasirodė nepakankamas,
- d) ji nustato, kad numatoma mokestinių prievolių įvykdymo ir mokesčių surinkimo nauda, kurią tikimasi gauti įdiegus BAAM, bent 25 % viršys numatomą bendrą papildomą įmonėms ir mokesčių institucijoms tenkančią naštą, ir
- e) ji nustato, kad BAAM įdiegimas nesukels įmonės ir mokesčių institucijos didesnių išlaidų nei patiriamos dėl kitų kontrolės priemonių taikymo.

Valstybė narė prie 3 dalyje nurodyto prašymo pridėda informaciją apie PVM nepriemokos apskaičiavimą pagal metodą ir duomenis, pateiktus Komisijos paskelbtoje ataskaitoje dėl PVM nepriemokos, kaip nurodyta šios dalies antrosios pastraipos a punkte.

2. BAAM taikančios valstybės narės nustato tinkamas ir veiksmingas elektroninio ataskaitų teikimo prievoles visiems apmokestinamiesiems asmenims, visų pirma apmokestinamiesiems asmenims, kurie tiekia ar gauna prekes ar paslaugas, kurioms taikomas BAAM, siekiant užtikrinti veiksmingą BAAM veikimą ir jo taikymo stebėseną.

3. BAAM norinčios taikyti valstybės narės pateikia Komisijai prašymą ir šią informaciją:

- a) išsamų pagrindimą, kad 1 dalyje nurodytos sąlygos yra tenkinamos,
- b) BAAM taikymo pradžios datą ir BAAM taikymo laikotarpį,
- c) informaciją apie veiksmus, kurių bus imtasi siekiant informuoti apmokestinamuosius asmenis apie BAAM taikymo pradžią, ir
- d) išsamų 2 dalyje nurodytų papildomų priemonių aprašą.

Jeigu Komisija mano, kad ji neturi visos būtinos informacijos, ji per mėnesį nuo prašymo gavimo paprašo pateikti papildomos informacijos, įskaitant pagrindinius metodus, prielaidas, tyrimus ir kitus patvirtinamuosius dokumentus. Prašančioji valstybė narė pateikia reikalaujamą informaciją per mėnesį nuo šio pranešimo gavimo.

4. Jei Komisija mano, kad prašymas atitinka 3 dalyje nustatytus reikalavimus, ji ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo visos būtinos informacijos gavimo pateikia pasiūlymą Tarybai. Taryba, veikdama vieningai dėl tokio Komisijos pasiūlymo, gali leisti prašančiajai valstybei narėi taikyti BAAM. Jei Komisija mano, kad prašymas neatitinka 3 dalyje nustatytų reikalavimų, ji per tokį patį laikotarpį prašančiajai valstybei narėi ir Tarybai praneša savo motyvus.

5. Jeigu pagal šios dalies antrą pastraipą nustatomas daromas didelis neigiamas poveikis vidaus rinkai, Komisija ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo tos dienos, kai gavo visą būtiną informaciją, pasiūlo panaikinti visus 4 dalyje nurodytus įgyvendinimo sprendimus ne anksčiau kaip nuo pirmojo įgyvendinimo sprendimo, kuriuo valstybei narėi leidžiama taikyti BAAM, įsigaliojimo praėjus šešioms mėnesiams. Laikoma, kad Taryba priėmė sprendimą dėl tokio panaikinimo, išskyrus atvejus, kai Taryba per 30 dienų nuo jo priėmimo Komisijoje vieningai nusprendžia atmeti Komisijos pasiūlymą.

Laikoma, kad didelis neigiamas poveikis yra nustatytas, kai yra tenkinamos šios sąlygos:

- a) bent viena valstybė narė, netaikanti BAAM, informuoja Komisiją apie sukčiavimo PVM padidėjimą jos teritorijoje dėl BAAM taikymo ir

b) Komisija, be kita ko, remdamasi šios pastraipos a punkte nurodytų valstybių narių pateikta informacija, nustato, kad sukčiavimo PVM padidėjimas jų teritorijose yra susijęs su BAAM taikymu vienoje ar daugiau valstybių narių.

6. BAAM taikančios valstybės narės visoms valstybėms narėms elektronine forma pateikia šią informaciją:

- a) asmenų, kurių atžvilgiu per 12 mėnesių iki BAAM taikymo pradžios buvo vykdomas baudžiamasis arba administracinis procesas dėl sukčiavimo PVM, vardus ir pavardes (pavadinimus), ir
- b) asmenų, kurie išsiregistruoja iš PVM mokėtojų toje valstybėje narėje po to, kai joje pradėtas taikyti BAAM, vardus ir pavardes (pavadinimus), o juridinių asmenų atveju ir jų direktorių vardus ir pavardes, ir
- c) asmenų, kurie nepateikė dviejų iš eilės mokestinių laikotarpių PVM deklaracijų po to, kai pradėtas taikyti BAAM, vardus ir pavardes (pavadinimus), o juridinių asmenų atveju ir jų direktorių vardus ir pavardes.

Informacija, nurodyta pirmos pastraipos a ir b punktuose, pateikiama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo BAAM taikymo pradžios, o vėliau kas 3 mėnesius atnaujinama. Informacija, nurodyta pirmos pastraipos c punkte, pateikiama ne vėliau kaip per devynis mėnesius nuo BAAM taikymo pradžios, o vėliau kas tris mėnesius atnaujinama.

BAAM taikančios valstybės narės ne vėliau kaip per metus nuo BAAM taikymo pradžios pateikia Komisijai tarpinę ataskaitą. Toje ataskaitoje pateikiamas išsamus BAAM veiksmingumo įvertinimas. Praėjus trimis mėnesiams nuo BAAM taikymo pabaigos BAAM taikančios valstybės narės pateikia galutinę ataskaitą dėl jo bendro poveikio.

7. BAAM netaikančios valstybės narės pateikia Komisijai tarpinę ataskaitą dėl BAAM taikymo kitose valstybėse narėse poveikio savo teritorijoje. Ta ataskaita Komisijai pateikiama per tris mėnesius po to, kai BAAM vienoje valstybėje narėje yra taikomas bent metus.

Jeigu bent viena valstybė narė taiko BAAM, mechanizmo netaikančios valstybės narės ne vėliau kaip 2022 m. rugsėjo 30 d. pateikia Komisijai galutinę ataskaitą dėl BAAM taikymo kitose valstybėse narėse poveikio savo teritorijoje.

8. 6 dalyje nurodytose ataskaitose valstybės narės įvertina BAAM taikymo poveikį remdamosi šiais vertinimo kriterijais:

- a) PVM nepriemokos raida;
- b) sukčiavimo PVM, visų pirma karuselinio sukčiavimo ir sukčiavimo mažmeniniu lygmeniu, raida;
- c) apmokestinamiesiems asmenims tenkančios administracinės naštos raida;
- d) mokesčių institucijoms tenkančių administracinių išlaidų raida.

9. 7 dalyje nurodytose ataskaitose valstybės narės įvertina BAAM taikymo poveikį remdamosi šiais vertinimo kriterijais:

- a) sukčiavimo PVM, visų pirma karuselinio sukčiavimo ir sukčiavimo mažmeniniu lygmeniu, raida;
- b) sukčiavimo perkėlimu iš BAAM taikančių ar taikiusių valstybių narių.“

2 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Ji taikoma iki 2022 m. birželio 30 d.

3 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2018 m. gruodžio 20 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
E. KÖSTINGER
